

Број/Број: 03/11-05-194/08
Сарајево/Sarajevo:13.5.2008.

ИЗВЈЕШТАЈ
О УЧЕШЋУ СТАЛНЕ ДЕЛЕГАЦИЈЕ ПСБиХ У ПСОЕБС-у У НАДГЛЕДАЊУ ИЗБОРА У
РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ
11. маја 2008. године

Шеф Сталне делегације ПСБиХ у ПСОЕБС-у Бранко Зрно и секретар Сталне делегације Јелена Рајаковић учествовали су у процесу надгледања парламентарних избора у Србији, који су одржани 11. маја 2008. године.

Према до сада објављенима резултатима, на србијанским парламентарним изборима победила је коалиција " За европску Србију" - Борис Тадић са 38,7% гласова и тиме обезбиједила 103 скупштинска мандата.

Слиједи:

Српска радикална странка са освојених 29, 1 % гласова и 77 скупштинских мандата ,
Демократска странка Србије - Нова Србија - Војислав Коштуница - 11,3% гласова и 30 мандата,
Социјалистичка странка Србије - ПУПС Јединствена Србија – 7,9% гласова и 20 мандата,
Либералнодемократска партија - Чедомир Јовановић - 5,2% гласова и 13 мандата,
Мађарска коалиција – Иштван Пастор – 1,8% гласова и 4 мандата,
Бошњачка листа за европски Санџак - др Сулејман Угљанин - 0,8 % гласова и два мандата,
Коалиција Албанаца Прешевске долине - 0,5% гласова и један мандат

У Међународној мисији за посматрање избора на територији Србије били су представници ПС Савјета Европе, ПСОЕБС-а и ОДИХР-а.

Укупно 11 међународних група посматрача добило је акредитацију од Републичке изборне комисије за посматрање ових избора. Невладина организација Центар за слободне изборе и демократију (ЦеСИД) распоредио је највећу групу домаћих посматрача (око 2.000). Као и на претходним изборима, он је такође био ангажован на спровођењу кампање „Изађи и гласај“ широм земље и на обезбјеђивању табеларног приказа узорака паралелног гласања.

У петак, **9. маја 2008. године**, организовани су састанци за стране посматраче. На састанцима су се обраћали представници партија које су учествовале на изборима, шефови међународне посматрачке мисије и представници међународних организација које имају своје мисије у Србији. Након тога присутнима се обратила предсједница Републичке изборне комисије Соња Бркић.

10. маја 2008. године чланови Међународне мисију за посматрање избора на територији Србије сусрели су се са представницима ЦеСИД-а, представницима цивилног друштва и представницима медија.

11. маја 2008. године у 7 часова отворена су биралишта на којима је укупно 6 милиона и 749 688 хиљада бирача уписаних у бирачке спискове требало да изабере 250 посланика за Народну скупштину Републике Србије.

Укупно 250 посланика у Народној скупштини Републике Србије бира се на четири године на основу пропорционалног система у оквиру јединствене изборне јединице. Мандати се расподјељују регистрованим изборним листама које пређу праг од пет процената гласова бирача који су гласали.

У поступку који је обухватио велики број листа, Републичка изборна комисија (РИК) регистровала је 22 изборне листе политичких партија и коалиција. Међу њима је било десет изборних листа партија националних мањина.

Републичка изборна комисија формирала је 8.245 редовних бирачких мјеста плус 279 бирачких места у пет округа на Косову. Интерно расељена лица са Косова гласала су на 157 посебних бирачких мјеста; 16 од тих мјеста било је на Косову.

Делегација ПСБиХ распоређена је на биралишта у Новом Саду и Руми.

На биралиштима (укупно 17 бирачких мјеста) која су надгледали чланови делегације ПСБиХ нису уочене неправилности.

Чланови делегације ПСБиХ унијели су своја запажања и податке прикупљене на биралиштима у посматрачке формуларе који су предати Секретаријату ПСОЕБС-а.

Након избора, **12. маја 2008. године**, одржан је састанак страних посматрача (ПСОЕБС и ПССЕ) на којем је закључено да су избори, генерално, били добро организовани. Мисија ПСОЕБС-а закључила је да је постојала одлична сарадња са србијанским властима и званичницима Републичке изборне комисије, те да није било никаквих ограничења у распоређивању посматрача било гдје у земљи.

У Извјештају Међународне мисије за посматрање избора наведено је да су пријевремени парламентарни избори у Србији протекли у складу са обавезама које су усвојене под окриљем ОЕБС-а и Савјета Европе у погледу демократских избора, мада је на њих дјелимично била бачена сјенка неких негативних аспеката кампање. Избори су спроведени професионално и у атмосфери повјерења. Они су грађанима Србије пружили могућност избора у оквиру низа политичких партија и коалиција, које су се енергично надметале у отвореној и мирној кампањи.

Велики број различитих медија пружао је бирачима опсежне информације о учесницима на изборима и њиховим кампањама. Извјештавање је било претежно неутрално.

Неки аспекти кампање прелазили су границе дозвољене за демократско друштво. Забиљежено је неколико пријетњи смрћу упућених високим званичницима. Ово је кулминирало излагањем великог броја постера у Београду који су могли бити протумачени као позив на убиство највиших државних функционера. Након тога, јавни тужилац је дао налог за покретање истраге у овом случају.

РИК је своје обавезе извршавао колегијално и професионално. Заступљеност политичких партија и коалиција које учествују на изборима, на свим нивоима изборне администрације, допринијела је повјерењу у овај поступак; па ипак, у неколико случајева, РИК је у својим одлукама испољио одређену мјеру недоследности, а било је случајева када су прописи које је РИК усвојио превазилазили законске одредбе.

Народна скупштина није формирала Надзорни одбор задужен за праћење и надзор предизборне кампање у медијима, упркос томе што је то законски услов и што је РИК то посебно захтијевао, остављајући тиме празнину у поступку рјешавања могућих приговора у вези са кампањом и медијима.

Гласање и пребројавање гласачких листића обављено је професионално и у мирној атмосфери. Сарадња између чланова бирачких одбора била је добра.

Забиљежено је неколико случајева заједничког гласања чланова породице. Посматрачи су примијетили да је било велике гужве приликом отварања неких бирачких мјеста и пребројавања гласова, што је углавном била последица великог броја чланова бирачких одбора.

Законски оквир генерално обезбјеђује добру основу за спровођење демократских избора; међутим, низ питања у вези са поступком није адекватно регулисан и изискује интервенцију РИК-а. Осим тога, и даље има низ неријешених питања на која су ОЕБС/ОДИХР и Венецијанска комисија Савјета Европе и раније указивали, нарочито питање контроле коју политичке партије имају у погледу накнадне расподјеле мандата, чиме се ограничава транспарентност система а политичким партијама даје несразмјеран ниво контроле њихових кандидата, или недостатак јасноће одредаба о финансирању кампање.

Оаим издавања акредитације ПС Савјета Европе, ПСОЕБС-у и ОЕБС/ОДИХР-у, РИК је акредитовао и посматраче Скупштине Заједнице Независних Држава, као и билатералне посматраче Државне думе Руске Федерације, Руског јавног института за изборно право, Делегације Интерпарламентарне скупштине Заједнице Независних Држава, Централне изборне комисије Руске Федерације, Амбасаде Словачке Републике, Амбасаде Републике Мађарске, Комунистичке партије Руске Федерације, Омладинског демократског антифашистичког покрета „Наши“.

Извјештај припремила
Секретар Сталне делегације ПСБиХ у ПСОЕБС-у
Јелена Рајаковић

Доставити:

- Колегију Представничког дома
- Колегију Дома народа
- Комисији за спољне послове Представничког дома
- Комисији за спољну и трговинску политику Дома народа
- Члановима делегације ПС БиХ у ОСЦЕ ПА

Копија: Министарство иностраних послова БиХ

- **Напомена: Извјештај одбрио шеф Сталне делегације РС БиХ у ОСЦЕ ПА г.Бранко Зрно**